

Sanningen bakom Libyenkriget

Många av de senaste årens nyhetssändningar har kretsat kring Nordafrika och den s.k. ”arabiska våren” med Tunisien, Libyen och Egypten i spetsen. Senare nu också Syrien med den ökande polariseringen där mellan shiiter, sunniter, alawiter, druser, kristna och kurder och med förgreningar till angränsande länder. Även med kopplingen till FN som får utstå hård kritik. För en tid sedan berörde Nedjma Boucheloukh (AB 23/4) att nyhetsimperiet *Al-Jazeera* är på god väg att förlora sin dominans i arabvärlden på grund av de starka kopplingarna till den härskande emirfamiljen i Qatar. Fullgör Qataremirens utrikespolitiska agenda inom arabvärlden genom sin färgade nyhetspropaganda.

Nu har den ansedda professorn Ola Tunander från fredsforskningsinstitutet PRIO (Peace Research Institute Oslo) kommit ut med en mera klagande inblick i den utrikespolitik som fördes speciellt i Libyen genom sin bok *-Libyenkrigets geopolitik-* där han i stort menar att inbördeskriget i Libyen vara noga planerat och redan från början utkämpades med utländsk deltagande på rebelsidan. Boken har också underrubriken: *-Kolonialt krig eller humanitär intervention?* FN blev dessutom vilselett. Tunander ser Libyen som ett fall för sig och bör inte räknas in i den s.k. arabiska våren, upproren i Tunisien och Egypten var mera folkligt civila uppror mot förtryckande regimer medan Libyen mera kan betraktas som ett inbördeskrig.

Mänskliga rättigheter sattes i förgrunden som täckmantel för angreppen i Libyen av Frankrike, Storbritannien och USA i spetsen och på samma gång nyttjades qatariska och emiratiska militära styrkor (västvänliga) för att leda rebellstyrkorna på marken. Han belyser även noggrant hur media utnyttjades och falska rykten spreds långt ifrån den verkliga sanningen. Här utnyttjades bland annat *Al-Jazeera*, men även andra nyhetskanaler. Varje sanning har en kompletterande sanning! Tunander visar verkligen på hur snedvriden bilden var från Libyen, för övrigt ska ju all information misstros under ett krig.

Vid världstoppmötet 2005 antogs det folkrättsliga begreppet ”skyldighet att skydda” eller populärt kallat R2P (Responsibility to Protect) efter misslyckandet att skydda civilbefolkningen främst i Rwanda och nere på Balkan. Enligt R2P har en stat skyldighet att skydda den egna befolkningen mot grova mänskliga övergrepp. När en stat inte kan klara av detta har det internationella samfundet skyldighet att ingripa. Man ska i första hand reagera med fredliga medel och när dessa blir otillräckliga ska militära medel sättas in. I fallet Libyen beslutades om militära tvångsmedel med stöd av R2P. Vidare ”omedelbart eldupphör” och att auktorisera en ”flygförbudszon” över Libyen och att använda alla nödvändiga medel förutom ockupation som skydd för den hårt ansatta civilbefolkningen.

Ryssland och Kina (även Brasilien, Tyskland och Indien) lade ju ner sina röster i FN:s säkerhetsråd då även Arabförbundet krävde upprättandet av en flygförbudszon över Libyen. Många bedömare har även kritiserat resolution R2P, då någon uttalad strategi hur man ska skydda civila på marken inte fanns, mandatet var med andra ord mycket otydligt. Libyen sitter ju också på runt 50 % av Afrikas oljereserver och Ghadaffi räknades inte som särskilt vänligt inställd mot USA och övriga västvärlden, i jämförelse med de tidigare härskarna i Tunisien och Egypten. Den geopolitiska aspekten visar på att USA fullföljer sina riktlinjer i sin försvarsplanering från 1992 (Defence Planning Guidance) för att förhindra andra stater från att kontrollera en oljerik region, ytterst ett vapen mot ett framväxande Kina. Libyenkriget var med andra ord en fortsättning på Irakkriget. USA vill ytterst slå vakt om sin globala hegemoni. Samtidigt är FN en spegling av hur världen är- inte hur den borde vara.

Stellan Bäcklund , Örnsköldsviks FN-förening (ordf.)